

dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka – 1. prof. Uczelni/ 2. prof. UMK/

1. Prorektor ds. Collegium Medicum
Kierownik Zakładu Pielęgniarstwa
Akademia Mazowiecka w Płocku/
2. Prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Zdrowiu
Collegium Medicum w Bydgoszczy

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr **Katarzyna Lis**

pt.: „Wpływ transformacyjnego stylu przywództwa wśród pielęgniarek na bezpieczeństwo podawania leków w Oddziałach Intensywnej Terapii”

Promotor: prof. dr hab. n. med. Bożena Czarkowska-Pączek

Promotor pomocniczy: dr n. o zdr. Natalia Sak-Dankosky

WSTĘP

Przedłożona mi do recenzji rozprawa doktorska jest starannie przygotowanym opracowaniem elektronicznym. Pracę cechuje wysoka kultura edytorska oraz dbałość o przejrzystość układu. Dysertacja obejmuje rozbudowany spis treści, wykaz skrótów, streszczenie w dwóch językach, dziesięć głównych rozdziałów oraz liczne załączniki, co świadczy o dużej skrupulatności Autorki.

Celem rozprawy, zgodnie z deklaracją, jest adaptacja do warunków polskich dwóch fińskich narzędzi badawczych: Transformational Leadership Scale (TLS) i Medication Safety Scale (MSS) oraz zbadanie zależności pomiędzy transformacyjnym stylem przywództwa wśród pielęgniarek pracujących w oddziałach intensywnej terapii a poziomem bezpieczeństwa podawania leków.

Struktura pracy, jej treść oraz zastosowana metodyka badań jednoznacznie potwierdzają jej interdyscyplinarny charakter, łączący zagadnienia z zakresu nauk o zdrowiu, pielęgniarstwa, zarządzania, psychometrii i bezpieczeństwa pacjenta.

OCENA

1. Ocena zgodności treści rozprawy z tematem określonym w tytule, jej układu, struktury i kompletności

Treść pracy jest całkowicie zgodna z tematem podanym w tytule, a Doktorantka konsekwentnie zrealizowała oba główne zagadnienia: adaptację narzędzi psychometrycznych oraz analizę zależności między przywództwem transformacyjnym a bezpieczeństwem podawania leków. Struktura dysertacji ma klasyczny i właściwy układ: od rozbudowanego wprowadzenia teoretycznego, poprzez metodykę i wyniki, aż po wnioski. Jest kompletna oraz logiczna. Wprowadzenie obejmuje szczegółowy opis stylów przywództwa oraz szerokie omówienie zagrożeń związanych z błędami w farmakoterapii, co tworzy solidne tło dla części badawczej. Zastosowana struktura i kolejność przedstawiania treści odpowiadają standardom prac doktorskich i umożliwiają czytelnikowi płynne prześledzenie całości wywodu naukowego.

2. Merytoryczna ocena pracy

Praca prezentuje wysoki poziom merytoryczny, a Autorka wykazuje szeroką znajomość literatury, umiejętność syntezy danych oraz kompetencje analityczne. Część teoretyczna obejmuje bogaty i szczegółowy opis stylów przywództwa, z naciskiem na ich znaczenie w ochronie zdrowia. Transformacyjne przywództwo, będące przedmiotem badania, zostało przedstawione jako model oparty na inspiracji, motywacji, etyce i współpracy, co jest zgodne z aktualnymi doniesieniami naukowymi. Omówienie bezpieczeństwa podawania leków jest niezwykle rzetelne, obejmuje zarówno epidemiologię błędów, ich przyczyny i konsekwencje, jak i globalne inicjatywy WHO. Część badawcza została przygotowana z dużą starannością metodologiczną: adaptacja narzędzi obejmowała tłumaczenia metodą forward-backward, ocenę ekspertów, test jednojęzykowy i analizę trafności treści. Analiza psychometryczna została przeprowadzona na wysokim poziomie, z użyciem konfirmacyjnej analizy czynnikowej (CFA) oraz wskaźników rzetelności i trafności. W drugim etapie przeprowadzono duże badanie ilościowe, obejmujące 469 pielęgniarek pracujących w OIT. Analiza statystyczna obejmowała testy nieparametryczne, korelacje Pearsona oraz regresję hierarchiczną, która ujawniła, że zmienne związane z transformacyjnym przywództwem istotnie wyjaśniają poziom bezpieczeństwa podawania leków — aż 50% wariancji. Wyniki zostały przedstawione przejrzysto i logicznie zinterpretowane. Dyskusja jest obszerna, poprawna, odnosi się do wielu badań światowych i ukazuje dojrzałość naukową Doktorantki.

3. Ocena czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie problemu

Praca stanowi wartościowy i oryginalny wkład w nauki o zdrowiu. Jej nowatorstwo wyraża się przede wszystkim w adaptacji i walidacji dwóch narzędzi psychometrycznych — TLS i MSS — na grunt polski, co odbyło się po raz pierwszy i tworzy podstawy do dalszych badań w tym obszarze. Dodatkowo badanie obejmuje bardzo dużą próbę pielęgniarek OIT, co pozwala na formułowanie wniosków o wysokiej wiarygodności. Oryginalnym elementem jest również analiza zależności między transformacyjnym stylem przywództwa a bezpieczeństwem podawania leków, która w Polsce nie była dotąd realizowana w takiej skali ani z użyciem narzędzi o potwierdzonej rzetelności psychometrycznej. Praca otwiera nowe możliwości badawcze i ma również znaczący potencjał aplikacyjny dla praktyki klinicznej, szczególnie w kontekście tworzenia kultury bezpieczeństwa w ochronie zdrowia.

4. Ocena doboru i wykorzystania źródeł bibliograficznych

Bibliografia obejmuje ponad 170 pozycji, w tym liczne publikacje anglojęzyczne z ostatnich lat oraz klasyczne pozycje dotyczące przywództwa i bezpieczeństwa pacjenta. Dobór piśmiennictwa jest właściwy, adekwatny i proporcjonalny do zakresu pracy. Cytowania są poprawne i rzetelne, a literatura została wykorzystana zarówno do zbudowania teoretycznych podstaw badań, jak i do stworzenia szczegółowej i pogłębionej dyskusji wyników. Doktorantka wykazuje umiejętność krytycznej analizy źródeł, trafnego porównywania badań oraz wskazywania ich ograniczeń i znaczenia.

5. Ocena formalnej strony pracy

Praca charakteryzuje się bardzo wysoką kulturą językową i edytorską. Tekst jest napisany poprawnym, precyzyjnym językiem naukowym, z właściwym zastosowaniem terminologii medycznej, statystycznej i organizacyjnej. Struktura pracy jest przejrzysta, a rozdziały, podrozdziały, tabele i ryciny zostały starannie przygotowane i odpowiednio opisane. Streszczenia w języku polskim i angielskim są zgodne z treścią pracy i poprawne pod względem strukturalnym. Układ formalny spełnia wszystkie wymogi stawiane rozprawom doktorskim.

KONKLUZJA

Rozprawa doktorska mgr Katarzyny Lis jest dojrzałym, oryginalnym i w pełni wartościowym opracowaniem naukowym, które spełnia wszystkie wymagania stawiane dysertacjom doktorskim w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Doktorantka wykazała się szeroką wiedzą teoretyczną, umiejętnością samodzielnego prowadzenia badań naukowych oraz dużymi kompetencjami analitycznymi, a przeprowadzony projekt badawczy został zaplanowany i zrealizowany z należytą starannością metodologiczną. Wyniki uzyskane w pracy mają zarówno znaczenie poznawcze, jak i istotną wartość aplikacyjną dla praktyki klinicznej oraz systemu zarządzania w ochronie zdrowia.

W świetle przeprowadzonej analizy przedłożonej mi do recenzji dysertacji stwierdzam, że **rozprawa autorstwa Pani mgr Katarzyny Lis spełnia warunki określone w art. 187 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1668 z póź. zm.)** (oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wykazanie ogólnej wiedzy teoretycznej kandydata w dyscyplinie oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej).

Biorąc pod uwagę powyższe oraz wysoki poziom merytoryczny dysertacji, poprawność metodologiczną, obszerność i jakość analiz oraz nowatorski charakter przeprowadzonych badań, **wnoszę o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.** Jednocześnie, ze względu na wartość poznawczą, wnikliwość, interdyscyplinarność oraz znaczenie praktyczne pracy, **wnioskuje o wyróżnienia rozprawy.**

Płock, 24.11.2025 r.

dr hab. n. o zdr. Mariola Głowacka – prof. Uczelni